ՔՍԱՆՈՒԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1425 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 21 — ՕԳՈՍՏՈՍ — 1873

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պօլսոյ համար 180 Ղշ.
» » Գաւառաց » 40 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պօլսոյ » 90 Ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Եւրոպայի համար Թերթի գին 30 Ֆր.
Յայտարարութեան տողը մէկ անգամի համար 3 դահեկան, երկու անգամի համար 2 դահեկան, աւելի անգամներու համար զատ համաձայնութիւն կ'ըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Նուէր գալով լրագրոյ ծանօթութիւնը խմբագրութեան վրայ։
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր —Յովհաննէս սիրելի, Կ. Պօլիս, Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Չառնուած նամակը չվերադարձուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 21 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 28 օգոստ.

Միացեալ յանձնաժողովին մէջ Գ. Լէօն Սէ յայտնեց թէ կառավարութիւնը ցորեն կրող նաւուց եւ մթերանոցաց վրայ դրուած տուրքի յաւելուածը ջնջելու խոստացաւ սիրով գործադրել։ Գ. Տը Պրօլի պատասխանեց թէ նախագահը ժողովոյ առաջարկն ընդունած էր զայն։

Յանձնաժողովը տեղեկագրին (Հանրապետութեան Հրատարակման տարեդարձին օրը) ժողովրդական ցոյցերն արգիլելու միջոցներ ձեռք առնելու։

Լեհաստանի 29 օգոստ.

Քօլէրան երեւան եկաւ հոս։

Պուքրէշ 29 օգոստ.

Իշխանն ու իշխանուհին Վիեննայէն հոս վերադարձան։

Վիեննա 29 օգոստ.

Օլիս Թագուհին մեր քաղաքը հասաւ, եւ անդստին Լիվադիա պիտի երթայ։

Երէկ քոլերայէն մեռնողներուն թիւն 30 հասաւ։

Լոնտրա 29 օգոստ.

Քարթաւէնի վրայ յարձակումն լուրը ստուգուեցաւ։

Օսմանեան նաւ մնացած ամենայն գերմանական եւ ... պատերազմական նաւերը նաւահանգիստին մէջ պիտի մնան։

Վիեննա 30 օգոստ.

Յունաստանի Օլկա Թագուհին երէկ իջեւան մեր քաղաքը հասաւ։ Կայսրն եւ կայսրուհին կայարանէն երթալով դիմաւորեցին եւ մեծաւ պատուով ընդունեցին, ուր ամենայն նախարարները եւ օտար դեսպանները ներկայ էին։

Սրբոյ Կոստանդիանոս պալատը եկաւ իջեւան՝ Օլկա Թագուհին։

Երէկ 52 հոգի քոլերայէն մեռան։

Կոստանդնուպոլիս

Բեռլին 29 օգոստ.

Կայսրը հոս վերադարձաւ։

Փարիզ 30 օգոստ.

Գ. Տը Պրօլի Յոյներու կառավարութեան նոր դեսպանն ընդունեց։

Տէսպո լրագրին մէջ Գ. Ժան Լըմէն նոր յօդուածով մը միապետական կուսակցութեան ... մէջ անհամաձայնութիւնն ... թէ հանրապետականութիւնն անհնար է Գաղղիոյ մէջ, եւ հարկ է որ միապետութիւնն հաստատուի։ Կը վերջացնէ յայտնելով թէ Շամպօրի կոմսը կրնայ միապետութիւնը վերահաստատել, բայց ազգային ժողովն հետ համաձայնելու պայմանաւ որ թէ ... Գաղղիա վերադարձ անհնարին է։

Գ. Թիէր Նանսի հասաւ։

Ալզասի եւ Լօրէնի վրայ գրուած ... Գերմանիոյ ... Գաղղիա մտնելու արգիլուեցաւ։

Մատրիտ 29 օգոստ.

Կառավարութիւնը Կարլիստներու վրայ ... յարձակելու պատրաստուեցաւ։

Մատրիտ 30 օգոստ.

Կարլիստներու ժողովն իր նիստերը սկսաւ ... նոր հրապարակ յայտնեցին։

Խառնակութիւնը ծովեզերեայ ... եւ Քարթաւէնայի նաւերը բռնեցին հաւանական ... պէտք է պահել։

Լոնտրա 30 օգոստ.

Տէյլի Թելէկրաֆ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Թուրքեստանի ապստամբներ են։ Քիվայի մէջ ալ մեծ գրգռութիւն կը տիրէ. 600 ապստամբք կախուեր են, քաղաքն ալ պաշարուեր եղեր է։

Փարիզ 30 օգոստ.

Կառավարութիւնը սպառազինական առաջարկներ Ժողովոյն ներկայել պիտի զիջանի։ Կոմսին համար ալ նոյն եղանակը պատրաստուած է։

Լոնտրա 30 օգոստ.

Վոլֆի գործակալին մէջ փոփոխական պատերազմութիւնը կըլլայ Աշանթիներու վրայ մեծական յաղթութիւն մը գրկելու։

Բերլին 30 օգոստ.

Փիլիպի խառնակութեան մէջ գտնուող խռովարարները առաջ փախչել չուզելով Կարտագենայ վրայ յարձակեցան, բայց յաղթուեցան։

Վիեննա 30 օգոստ.

Յունաստանի Օլկա Թագուհին այն օրն Գրէցի պիտի երթայ, ... մեծ դքսուհւոյն եւ Թագաժառանգին մեծ դքսուհւոյն հետ։

Սերպիոյ Միլան իշխանը այս օրն Փարիզ պիտի երթայ։

Լոնտրա 30 օգոստ.

Օսմ. փոխ. 54 1/16
փոխ 1869 62 1/16
» 1871 67 5/8
» 1872 84 5/8 — 49 7/8
Անգղ. փոխ. 92 3/4
Եգիպտ. 24 —
Մոնէր 34 — 36

Լիվերպուլ 29 օգոստ.

Բամպակ Մ. Ն. 9 1/8
Ծախուած 12000 հակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանեայց պալատին մէջ հետեւեալ փոփոխութիւններն եղան.

Երկրորդ սենեկապետ Ճէյլի սէյ առաջին սենեկապետ անուանուեցաւ փոխանակ Սէլամի պէյին՝ որ Ֆարի Նուրիզի անոր տեղ անուանուեցաւ Ջէբի-գութեան ատենադպիր։

Խամալի Հաֆզի պէյ երկրորդ սենեկապետ անուանուեցաւ։

Կըսուի թէ Բ. Դրան ատենական գրասենեակ Նախարարութեան Բաշխագ փաշան կ'ուզէ Ալիմանի կողմէ ստացած քաղաքական դեսպանութեամբ Օտէսա պիտի երթայ Ռուսաց կայսրը տեսնելու։

Բ. Դրան եւ Պարսից կառավարութեանց մէջ չլուծուած վերջին գաղափարը Բ. Դրան գիտուններուն եւ պարսկաց կուսակալներուն հաղորդուեցաւ։

Օլիմպ գաւառակիպ Բուրսիոյ մէջ Պարսից հողատակաց եւ Պարսկաստանի մէջ ալ Օսմանեան հպատակաց հետ վարուելու կանոնները կորսուէ, երկու տէրութեանց հպատակներուն խառնամուսնութեան սահմանները կը հաստատուին, եւ երկու պետութեանց հպատակներուն մէջ պատահած խառն գործերը տեսնելու եղանակը կը սահմանէ։

Կըսուի թէ Պարսից Շահը վեհ։ Սուլթանին մօտ քանի մը ժամանակ յետաձգեր է թէ իր այս անգամ Կ. Պօլիս գալը՝ Խրիմիա ուղեւորութեան համար, Ռուսաստանէն մ'եւ այն հանգամանքով որ Կ. Պօլիս գալ բոլոր պատրաստութիւնները պատրաստ եղած է ... վեհ. Սուլթանն ալ պատրաստ է թէ ... պէտք ըլլայ նոյն ժամանակ իր ուղեւորութիւնը փոխել։

Պարսից Շահէն պատուուեցան բազմաթիւ Օսմանեան պաշտօնեաներու մէջ է նաեւ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին առաջին Թարգման Աղաթոն էֆէնտին, որ իր երկու քաղաքին եւ արժանեացն ամենայն յարգին ու համակրութիւնը գրաւած է։

Ֆրանսայէն կը գրեն թէ անցեալ շաբաթ օրը Բասրիայ կողմէ եկող Սիւլեյման մեծ գուրդար Վիեննայէն Գերմանիա երթալու համար Լէհաստան ճամբան անցեր է Սոֆիա հասնելով։ Կըսուի թէ Յունաստանի Թագուհին ալ նոյն ճամբով պիտի երթայ Գերման։

Վաղանցէն օգոստ. 24 թուով Մոսկուայի Նէօ-Թայմս լրագրին ղրկուած նամակ մը հետեւեալ գծերը կը պարունակէ։

«Խաւանցքի մօտակայ դաշտերը ամբողջ տեղին բնակիչներէն երեւնալ չէին տեսնեն. յամենայնի առանց ... եւ փոխուած բանակով. կառավարութիւնն տեղեկագրեր բերած մը զօրքեր ընդդէմ կերպիւ որպէս զի հետեւողութիւնն ըլլայ հանդէս եւ հետապնդութեան ալ հարկ եղած օգնութիւնն ընէ։

«Բնիկներ խնդիր տեսնեւ որ հոն ստացութեան ձեռներ բոլորովին չէին, ինչպէս որ կը կարծուէր, այլ թշնամութեան, եւ հետեւողաց ամենէն առաջ փախած հայերէնն թէ ամուր էր, եւ թէ ինչ ալ մնացեր։ Հետեւարար հետեւողներն բաց այնմ գործունէութեամբ անհետ ալ մահուանէ ազատեց։

«Ռուսական զինուորներն բանակով այս տեղի աջէն հեղինակը դիտել փորձին բնակիչներէն ... անոր պաշտօն մ'էր, որ իր տանէն հայերէնակցաց դէմ առողջութիւն ունենալով փոխարինութեան համար գիտելիք անոնց գլխաւորներէն մէկուն հոգեւորականն ալ մէջ թէյն ձգեր էր։ Օրինաւոր առանձին բնակիչն ու ...»

գործաւորներն եւ այլ քանի մ'անձինք այն ախտով վիրաւոր հասցնելով, թշնամիներն էին, եւ երէց բժիշկը չաւելով պաշտօներ, ամենն ալ պիտի մեռնէին։

«Անցեալ է ըսել թէ ռազմագործը բանակով բանակ վերադարձաւ եւ դատաստանը տեսնելու վրայ է։»

Պալքի —Հիսարէն Յունաց Թիֆլիսի լրագրին գրուած նամակ մը հետեւեալ կերպով կը պատմէ Աւարաստանի մէջ ծագած խռովութիւնը։

«Աւարաստանի Ցուն երկրատարր մը Մահմետական կրօնքն ընդունելով, ուրիշ Ցաճիկները եկեղեցին օր քաղաքին մէջ սրբազան ու պարկեշտ պաշտամունքին հանդերձանքը։ Ցաճիկներն մէկն ալ գիւղէն մը ծագեր էին մը չինեց եւ դեղնազարդով եւ ուրիշ խաչերով զարդարեց։ Քաղաքին Քրիստոնեայ բնակիչներն այս նախատինքը չկրնալով հանդուրժել, գիւղին Մահմետականներուն բողոքեցին։ Մահմետականներն էֆէնտին ալ անմիջապէս պաշտօնատար մը ղրկեց որ այս գործականին գործն արգելու, բայց Ցաճիկները մարկ չըրին զայն՝ պաշտօնատարին վրայ յարձակեցան. ան ալ կառավարութեան ատեանը փախաւ եւ գանձը դնելով ներքին ապաստանեցաւ։ Քաղաքին Քրիստոնեայ բնակիչները վախնալով որ Ցաճիկներն իրենց ալ վնաս մը կրնան, տուներնին գոցեցին եւ գործերնին ամփոփեցին։ Բայց Մահմետականն էֆէնտին այդ ու ձեռնէն չհարկեց գործերն մը չըրաւ։ Պաշտօնատար մը ղրկելով խնդիր մը ըրաւ որ հետեւեալ օրը Ցաճիկներն նորադարձը Միւֆթիին տարին, որպէս զի Թէլխոսն Միւֆթին ըսաւ անոնց թէ այս սպառնալութիւնն արգելք ընելով պէտք էր կատարուիլ եւ ոչ ժամանակ։ Այս խօսքին վրայ տաճիկները Միւֆթիին եւ անոր տներուն վրայ յարձակելով անոնց հանդերձները պատառ պատառ ըրին։

«Ցեղական քրիստոնեայ բնակիչք ատեանին դրդումութեան մէջ են եւ այս մեծարգութեանց հեղինակներուն պատժուիլը կը սպասեն։

«Այս անցքերուն մէջ Աւարաստանի քաղաքային եւ կրօնական իշխանութեանց վարմունքն որչափ գովելի ըլլայ է։»

Երէկ առաւօտ եւ այս գիշերուան փոթորիկը շատ վնասներ գործեց թէ ծովու եւ թէ ցամաքի վրայ։

Շատ հին շէնքեր, պատեր մինարէներ եւայլն վնաս մնացորդներուն մէջ եւ չլքելաններ։ Ծովու վրայ եղած վնասներն աւելի մեծ եւ ծանր են, բայց անոնց վրայ դեռ մանրամասն եւ ճիշդ տեղեկութիւն չունինք։

Այսչափ մը գիտենք թէ Վօսփո-

բի նեղցին մէջ, մանաւանդ Անատոլ Դումայի առջեւ շատ նուազ փառաւոր են։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ՆԱՀԱՆԳ ՈՍԿԻՈՅ

20 օգոստ.	Երկուշաբթի իրիկուն		37.22
21 »	Երեքշաբթի առաւօտ		
	բացուելու		37.24
	Կէսօր		37.21
	Դ. Թոյլի 20 օգոստ.		
Օսմանեան Թէմէլլոյի թահվիլ		Անգ. ռէ.	10.34
Փէշին	»	Օսմ.	45
Փէշին Օսմ.—Թիւրք			4. 15
Երկաթուղեաց Կոն.		Գր.	147 1/4
» Նոր			58
Փոխ 1863		»	350
» 1865		» »	358
» 1869		» »	320
Թռամվայ		Օսմ.թիւ	1432

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Մեծապատիւ Երեսփոխան Էֆէնտիք

Ամենապատիւ Արքազան Պատրիարք Հօր և Փառ. Ժողովոյ Հրաժարմանց առթիւ Ընդհանուր Ժողովոյ կողմէ կորզեալ քննիչ յանձնաժողովն իր աշխատանն աւարտած ըլլալով, տեղեկագիր ըրբ Ընդ. Ժողովոյ մեծապատիւ անդամոցն համար բառ որոշման գիւտին կը հրաւիրեմ Ազգ. Ազգային Երեսփոխանաց յառաջիկայ ատեանն օր (օգոստոս 24) գալ իրենց պարտաւորութիւնը կատարել։

Առաջիկայ նիստը Կիւր — գ. ժամ. Մայր եկեղեցին պիտի գումարի, և ատենը պիտի բացուի ըստ սովորութեան 'ի ժամ մէկ։

Ատենադպիր

20 օգոստ. 1873 Պատրիարքարանի Ք. Մ. Պ. Հայոց ի Պոլիս.

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆՔ

Լրագրոյս 1122 թիւովը Սահմանադրութեան վերաքննութեան խորհրդոյն նիստերուն փաստաթղթերէն Յովհաննէս էֆէնտիի 1863—66 տարուն ժամանակ Հանդէսին մէջ յայտնած կարծիքներն հրատարակած ենք։

Այս անգամ ալ, որովհետև փաստաթղթերէն Լէֆէնտի իւր Համեմատ է ընծայած ներ ՕԳ. Պատրիարքի կամաւոր պատճառ թէ Սահմանադրութիւնը կէս առ կէս գործադրել չուզեր, Հարկ կը համարիմք նոյն փաստաթղթերէն Էֆէնտիի Ընդհանուր Ժողովոյ 24րդ. 26 և 30րդ նիստերուն մէջ ըրած խօսքերը մէջ բերել, տեսնելու համար ինչպէս Սահմանադրութեան վերաքննութեանն որոշումներն հիմն եղած է, և որպէս այժմ ըրած պաշտպանութեան հերքումն են։

«Օդեան էֆ. Ժողովոյ ատենադպրութեան ակնարկելով յանձնեց թէ Սահմանադրութեան գործադրութեան նոյն Սահմանադրութիւնը փոփոխման ընդունած է՝ մանաւանդ փոփոխման աւանդ որոշման վերոյ և հետեւցուց թէ պէտք է Սահմանադրութեան սրամտութեան հետաքննութեամբ Ընդհանուր Ժողովոյ անդամոց թիւը 20ի վերածել։ Օդեան էֆ.ի յառաջացած խնդրոյն վրայ Հարկադրեալ կը գտնեմ երկու խօսք ալ և Հարցնել թէ արդեօք վերաքննութեան խնդրոյն ընդունելու Սահմանադրութեան գործադրութեան մէջ։ Այսպէս մնացեալ կէտերուն ստիպուած հարցնելու... Օդեան էֆ.ի փաստերուն գործադրութիւնը կը գտնեմ առաջ վերաքննութեան մասին Ժողովոյս տուած մեկ որոշումը։ Մանաւանդ. երբ կը տեսնեմ որ Օդեան էֆ. այն տարիներու ամենամեծ խանդավառութեամբ մը գոյց տուած և անոր բաւական ճշգրիտ գործադրութիւնը կը պահանջէ այսօր, որուն օրինակը և ոչ մի երեսփոխան տուած է ցարդ։ Այս պահանջումը և այս խոստովանութիւնը Օդեան էֆ.էն բերնէ վրայ սորվեցանք։ Իսկ եթէ ուրիշ գիտնամք մեր այս յարաբերութիւնները կրնէ, մինչև այն ատենները յուզուելու և չլռեցնելու ի բրեն հետ առաջինները ու յուզելու և չխռովելու համար չէ, ժողովս բաւ գիտէ արդէն թէ այն բաւէն ինչ բանի համար տուաւ, այն բանէն զօրութիւնն անժամանակ վերաքննութեամբ գրագրութեան ակնարկող սորված ամբողջները մերժեց և ազգային խաղաղութիւնը հաստատեց։ Հարկ կը համարիմ բացատրել թէ ինչպէս կերպարանեց Սահմանադրութիւնը ինչ է անոր ոգին և սկզբունքը. և թէ ինչ է Սահմանադրութեան բաւական գործադրութեան խնդիրը, զոր Օդեան էֆ. այժմ կը յառաջացնէ և որ Երեսփոխանութեան նախորդ կազմութեան մեջոցին շատ մը դժուարութիւններ յարոյց։ Եւ մինչեւ իսկ բաւէն համար ոգին ու սկզբունքն ալ չը յարգուեցաւ. Ազգային երեսփոխանութեան տասնամեայ շրջանի արձանագրութեանց և ազգային վարչութեան հին ու նոր բոլոր արձանագրութեանց մէջ գրեթէ ըրած ըլլալով, այդ մասերուն վրայ բաւական տեղեկութիւն տուած ըլլալ կը խօսիմ ասոնց և մանաւանդ այս բաւական գործադրութեան խնդրոյն վրայ, եթէ Դիւանը փոխարինել կամքը Հարցնելով, ինդրոյս փոփոխ-ըլլալը բարեհաճի ինձ խօսեցնելու»

«Ազգային փոխանորդ ժողովոյ Հրաժարականը խնդրոյ կարգն անցանելով, այդ էն խնդրոյած եղաւ, թէ «Սահմանադրութեան բաւերուն հետեւելու միայն չէ, այլ ոգւոյն և սկզբանցը, ինչպէս մինչև ցարդ հետեւեցաւ։ Վասն զի եթէ բաւերուն պիտի հետեւէր, ինչ Հարկ կար այժմ խնդիր յարուցանել հրաժարականի մասին»

Ընդ. Ժողով նիստ 24։

Դարձեալ.

«Սահմանադրութեան բաւն ոգին և էական մասը չի գործադրուելէն կամ թէ չը յարգուելէն է, որ այնչափ դժուարութիւնները տեղի ունեցան»

Ընդ. Ժողով նիստ 25։

Դարձեալ.

«Սահմանադրութեան 99րդ. յօդուածն իրենց յենակէտ բռնելով կըսեն թէ՝ անոր Հիմնական սկզբունքներն՝ որոնք Օրինագրքին ճակատը գրուած են՝ անփոփոխելի են։ Գիտե՞ք արդեօք թէ այդ Հիմնական սկզբունքը բաւած մասը կայսերական վաւերացութեան կողմէ վաւերացուած չէ և իբր այն 99րդ յօդուածը ընտա յակնարկեր անոր։ 1863ին Օրէնսդիր Յանձնաժողովը՝ Սահմանադրութեան տեսութեն առաջարկութեան տակ, ի մասայ գիտեմ որ ուզեց Սահմանադրական սկզբունքներն 'ի մի վայր ամփոփել և զանոնք միահաղոյն առանձինն Սահմանադրութեան սկիզբը դնել, տեսական սկզբունքներ, ինչպէս Պասմաճեան էֆ. գիտեց։

«Ահա այս է այն «Հիմնական ընդհանուր» գլուխը, որ նոյն գլխով առաջադրուած է Կայսերական կառավարութեան կողմէ Հաստատուած գոյացութեան 'ի նշան։ Արդեմ անփոփոխելի սկզբունքները որոնց 99րդ. յօդուածը կակնարկէ, նոյն իսկ

«Սահմանադրութեան մէջ կը գտնուին և վերաքննութեան պահանջեալ կարելի երկուան պիտի գան, իրենց բնութեամբը»

Ընդ. Ժողով նիստ 26։

Դարձեալ.

«Նոյնք՝ որ Պաղտաքական Ժողովոյ Հրաժարականին բառ օրինի քըննելի չըլլալը կըսեն և օրինաց պահանջումը Թեկն կ'ածեն, պէտք է գիտնան որ նախ այդ սկզբունքով ժողովոյս ըրածը հարկ կըլլայ փոխել օրինաց բաւին համաձայն. Ընդ. Ժողովը նիստ չը կրնար ըլլալ՝ մինչեւ որ անդամոց մեծագոյն մասն ներկայ չըլլայ. 71 հոգի ներկայ չըլլալու և Ընդ. Ժողովոյ Հրաժարականն օրէնքն ընդունուածէ և բաւէ չըլլալ կըսեն, կը Հետեւի ուրեմն որ 'ի մինչեւ Ժողովը չըլլալ կրնար նաև ընտրութեան ձեւն փոխել մնալ, և պիտի պարտաւոր կէս առ կէս համակերպիլ այն ընտրութեան եղանակին, զոր արդէն Սահմանադրութիւնը բացորոշ ցոյց տուած է։»

Ընդ. Ժողով նիստ 30։

. . . խմբագիր.

Թանկի չարաթ ատոր թուոյն մէջ Յանձնաժողովոյ նկատմամբ տրուած լուրերուն վրայ և անոնց ըլլալը հաստատելու համար Հարկ չենք համարիր երկարօրէն քննութեանց մանել. այլ կըսենք թէ՝ իրաց ստուգութեանը վերահասու ըլլալու համար Հարկ կըլլայ 2—3 օր ևս սպասել։

Գոլով Օրագրոյ երէկուան բաւածին, կը պատասխանենք թէ պատրիարքութեան կուսակցութիւն կոչածը որ ախոյեանը արդ արանց և լուռ կուսակցութիւն է, իբր կարծածն պէս յուսահատ չըլլալէ զատ՝ հաստատ էս համոզուած է թէ Հակառակ ամենայն ջանից և անհիմն պատճառանք միմիայն խռովութեանց և պատրանք կողմն պիտի ստանայ։

Հանձնելով . . . խմբագրի . . .

21 օգոստ. 1873 Մ. Գ.

Հետեւեալ գրութիւնը յղած օրն եկաւ մեզ, բայց տեղ և ժամանակ չըլլալուն համար սոյն ատոր Թուոյ հրատարակութիւնը։

Առ. Գերիմաստ Մանդրէ Եպիսկոպոս.

Սրբազան Հայր.

Երբ ձեր անձին վերաբերեալ առջան եկեղեցւոյ և անոր պաշտօնէից վրայ սփռել ուզեցիք, մեզ զայն մերժեցիք։

Իսկ դուք բարեկամեալ Օրագրոյ երէկուան թուոյն մէջ իբր պատասխան յօդուած մի գրած էք, զոր կարդացի։

Սրբազան Հայր, ի Հարկէ կ'ը կարծես, երբ ձեզմէ ինձ նովեւելու Հայհոյութիւններն, երգիծաբանութիւններն, նախատական և աղէտ խօսքերն ու խմառութիւնները ձեզ վերադարձնեմ, անոնց անարգութեան պատճառաւ։

Այժմ կը մնայ մեզ դարձեալ հերքել այն պարագ, զոր դուք ձեր անձնասիրութեանն զաւեր եկեղեցւոյ և անոր համայն պաշտօնէից բաժնելու փորձ կը փարձէք՝ ասոնց խղճմտեալ և անոր անդրանութեան խընայելով։

Սրբազան, ձեր Հայրատակորդը ձեզ ... և այլն առուանուած է և պատճառներն ևս յառաջ բերած է։

Այն պատճառները կամ սուտ են կամ իրաւ. եթէ սուտ են, Հիմնական առնելով ի միջոցի և օրինական միջոցներ անընդհատ ձեր կարծեալ թշնամեաց ձեզ վերագրած մակդիրները, աղտեղի պայման իբրև կեր զարմանալ որ Նոր Նահատակեալ բաւէն նախատակեցեր, և կը պաշտպանեցիք ալ ներքն որ բոլոր այն նախատինքներն իբրեւ թէ Եկեղեցւոյ յասկանալ ըլլան։

Ուստի, Սրբազան Հայր, խոնարհաբար կը խնդրեմ որ առօրինակ վարդապետութեամբ մ'այդ արհամարհանաց բաժանորդ չըրեք մեր՝ անարատ Ս. Եկեղեցին և անոր պաշտօնեաները՝ Ամիկաց հայր. մի՛ է ձեր և Հակառակորդին մէջ անդ. դուք ձեր մէջ խաղաղեցիք, առանց ուրիշն դպչելու։

Այս պարագայ կատարելէ յետոյ, ձեզմէ ներողութիւն խնդրելով կը յաւելում թէ.

Երբ ոչ աստանալ էք և կը կարող էք գիտնալ և զեխխամեռն երջանկութեամբ քննել ազգայինք Սասունոյ և Մարդոյ մէջ եղած աննախադէպ յարաբերութիւնները քննել և գոր անհաւատ մնալ, Թէրեւ Տեառն մերոյ ... կամաւ թողացուցանէ զմի 'ի փոքրկանցս յարգանք լիս Հաւատացելոցս, խօսքը, Սրբազան Հայր, Նախապատիւ մի խօսք մեծ նշանակութիւն ունի եկեղեցւոյ առջեւ, հայերէն որ զայն կը փնտռելեան մէջ պահէք։

Ձեզ գիտնալ որ ատոմիկն կամեցնէք ձեր եպիսկոպոսութեան փառքն՝ երբ եկեղեցւոյ մէջն վրայ յանկամ յանուանէ մինչ ձեր անձին Հակառակորդը ձեր քաղաքին ներքեւ կըննէք։

Կը յուսամ որ ծանր չեն թուիր ձեր աչքին մեր այս խօսքերն, որ մեր անկեղծ սրտէն կը բղխին։

Եթէ այժմ ալ կը հաւատեք թէ ո՛ կարդայ դէպ գատաստանը ի փոխան իմ։

Կը պատասխանեմ — Հոյակապն եղած եկեղեցւոյ Նախանձախնդրութեան զի ձեր այդ ընթացքին է որ զեխխակեղծին կը վրդովէ և ոչ թէ ուրիշին առ ձեզ ուղղեալ խօսքերն։

Իսկ ձեր յատուկ բերած Յեսուսի այն խօսքը թէ՝ «որ անարգէ զձեզ զիս անարգէ» կը մնայ։

Կը պատասխանեմ նմանութիւնը չէ թէ եկեղեցւոյ և անոր պաշտօնէից ուղղեալ է, ոչ մինչև Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի երկնային Հաւատոյ։

Այլ, տոսոփ, կերծաւոր, նենգաւոր, ըղձաբանիչ, չարամիտ, խռովարար խարդախ և այնպէս մարդոց ուղղեալ է, զորս Յիսուս և Եկեղեցին կը մերժեն և ժողովրդեան պատուէր կուտան զգուշանալ այնպիսիներէն։

Ի վերջոյ, Սրբազան Հայր, դուք փոխանակ այդ նախատինքներն եկեղեցւոյ և անոր պաշտօնէից վրայ սփռելու, ձեր վրայէն քերելու ջանացէք։

Համասարիմ պաշտօնեայ
Հայաստանեայց եկեղեցւոյ
Տէր Օհաննէս

18 օգոստ. 1873 Պոլիս.

ԳԱՆՁ ՄԸ ԽՕՍՔ
ԱՌ Գ. ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՊՈՒԶՏ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Երբոր մէկի խոշտանքին մէջ գերան մ'ունի զոր Հանել անհնարին է, ուրիշին աչքին մէջ ալ թէ շիւղ՝ այլ ոչ իսկ գերան գիտելու իրաւունք կրնայ ունենալ։

Գ. Միրզաբեան՝ ճերդ. այս վիճակին մէջ կը գտնէր, երբոր առաջնորդէ մը նամակը հրատարակելնուս առթիւ փոխելի ըրաւ՝ հայհոյութեանց փառատարանութիւնը կընէ, և անոնց վրայ խել մը հայհոյութիւններ ալ ինք կաւելցնէ մեզի դէմ։

Առաջնորդին նամակը հրատարակելնիս՝ գրողին գրիչն ու արժանահաւատութեան վրայ խաբեալ վրդովաւորութեան գործ մ'է, զոր բայց փոխելի խմբագրէն և անոր քանի մը համախոհներէն՝ ամեն մարդ այնպէս նկատած է, և որուն ապացոյցները լրագրոյս մէջերը տրուած ենք, ոչ թէ փոխելի թշնամական առարկութիւններէն հերքելու համար, որ չարժեր և մեզ ալ չենք խոնարհիր մինչև հոն, այլ Օրագրոյ մեր դէմ ըրած առարկութեանց պատասխանելու առթիւ։

Բայց արդէն Գ. Միրզաբեան [illegible]

[illegible]

1871 մայիսի սկիզբը Ալիման Հիւսէյին անուն 25 [illegible]

[illegible]

Գ. Միրզաբեան այս [illegible]

նակից, վաստակակից և ընկերակից կոչած անձին դէմ յարձակելով կը նետուի, և ամեն նախատինք ու հայհոյութիւն կը տեղայ անոր վրայ, առանց իսկ նկատելու թէ մեզ յեշեալ առաջնորդին այն նամակը հրատարակելնիս քանի մ'օր ետքը խմբագրով ալ անցեալ տարի նոյն Հիւսէյին ոյէկին դէմ դժգոհութեան նամակ մը գրուած է առ Պատրիարքարանն, անոր այս հակառակին և երկրորդ ընթացքին ալ խառնէ. գաւառապաշտած և զինքը խայտառակած ենք ամբարշտութիւն, հետեւաբար անկողմնակալութեան և արդարութեան զգացմն այս առթիւ ալ վկայն վճարած ենք։

Հիմա գանք բուն պարզաբանութիւն մեր այս հրատարակութեան գործը որպիսին ցեմարանին և ժողովրդեան դէմ Գ. Միրզաբեանի կատարած դաւանանութեանց հետ։ Ո՞վ է աւելի ծանր, ո՞վ է ժողովրդեան և Ազգին թշնամին, ո՞վ է Ազգային յանձնախմբութեան գաղտնիք. ինչու համար Գ. Միրզաբեան բուռ կեցուց իւր բարեկամ Օրագրոյ հրատէրին դէմ, երբ յայտարարութիւն պահանջեց իրմէ. ինչու համար Մանուկեան էֆէնտին այդ գառն ճշմարտութիւնն երկուն հանած ժամանակ թշնամանօք և հայհոյութեամբ պատասխանեց անոր։

Եթէ ի նպաստ Հիւսէյին անուն Քայմագամի մը մեզ ուղղուած առաջնորդական նամակը հրատարակելնիս՝ բուռ անօրէնութեա անձանց պաշտպանութիւն է, յանցանք է, որչափ անհամեմատ աւելի դատապարտելի է մարդ մը, որ ազգային յանձնաժողովութեան միակ ատենարը, ուր հայութեան բաղդն ու յոյսը հանգչած էր, կործանելու և քանի մը մարդոց կրից ամբողջ ազգ մը և այն ալ իր ազգը զոհելու միջոց ըրած։

Աւելին Գ. Փուէշա՝ նախ հոն բողոքելու յաջանէ քուեմէ և այսպէս հայհոյելու հանել դէպի յակառ եղբօր քըս։

Իւ որպէս զի քու դատապարտութիւնդ ամենակատարեալ ըլլայ, քու աչքիդ առջեւ կրդնեմ կրուանալի Սիսն ամսաթերթին հետեւեալ հատուածները, զորս գրողը ոչ թէ խմ 31 տարուան վաստակակիցդ, ուսուցնակիցդ և բնակակիցն է, այլ նոյն ըսաւ անձանօթ բարեկամադիտակալ և արդարախոհ եկեղեցական մը, որ խնդրելն իւր խոհեմեանը մէջ գրած է ի Հեռաւան։

[illegible]

Մասիս որ մի կողմն եկած տեղեկութեան համեմատ յօդուած մը կը հրատարակէ, [illegible]

[illegible]

[illegible]

Հարոց էր փուէջ խոհեմութեամբ խորհրդն ակերկները գրաւմանելու գործը դատարանի չը ձգել. ով որ էր բաց պարտութեան ձանձրալ գրեհային խրատուերը և գաղնուերը դադմնել Մինչև այս մէկ կովին բերն հետեւոր երկիրները մէջ եղած վրեկանը և ամիրաւութեանց քաղաքական էն դէմ կը բողոքէ և հաստատէ կը պահանջէ. միւս կողմէն իրեն իւր կեղծ ... ձեռքէն ու գրաւը ի գործ դրած պահանջ մը, անիրաւութիւն մը յը անցնելու կը զարնէ, որպէսզի կը ձգել կամ առանց ապարատ պատճառ անոր բերելու խոսքերը թեթեւցնելով ամբողջ ... կարծեաց կը յայտնէ է որ եթէ ապառ անդամ անուղղակի կերպով առած և կրած պատասխանը աւելի ախտի լինի. բայն թէ խնդրոյն ակերպէն արդարութեան և ճշմարտութեան փառաւորով հաստատանկերը։

. . . .

Փուէջի փոխանորդը (որոշ մարդակերական զօրութիւն) ու ըսը աղատել ամբաստանեալը իր ամեն պատճառ միջոցներ. բայց փոխանակ ճշմարտութեան հետեւելով ուղիղ ընթանալու խառնակակ չարցով մարդոց վաստարանութեան ձեռք կը զարնէ և աւելով ու խարդախելով խղճմտանք պարտաւորէ զամբաստանեալը. Մեծ. Գ. Պէկեան էֆէնտի իւր լուրջ կրթագտանականն և օրէնսգիտական հմտամբը ու հմտութեամբը չի կարողացեր աւելի աւելի թէ առեւտրականն և փաստարանին դիմաւոր յառաջութիւններէն եւ դրկեալի հանդամանքներէն մին է անկեղծութիւն ու ճշմարտութիւն. որով միայն կարող է մարդ յաջողիլ, յաղթանակել և ճշմարիտ փառք ստանալ. առանց այս հանգամանաց եղող փաստարան մի յայտնի է թէ ինչ անուն ունի։

Պարծ մի ճշմարտութիւն լինելու համար պէտք է խօսք և ըստ ամենայնի ճշմարիտ լինել, միայն՝ ինչ ճշմարիտ կը խօսիմ, ճշմարտութեան համար հատ գրանել եղած ես. ընելը և միայն խօսքով կեր անձին վկայը հաստատութեանց համար բաւական չէ, ամենէն հաստատութեան վկայն մէջ առաջ դրուած գործն է։

. . . .

Ցանկալի էր որ փոխանորդը մեծ դերոյքները մէջ չի պարփակուեր. փուէջի դրած բաներն ալ ալյնսի պարզ են և գործածուած անգլերէն մէջմէջի յայտնի, որ ալ երկրորդութիւն կը մերժեն և ալ կրնան պատուաւոր ծախսերը, ճշմարտ և ճշգրտոյն փաստարան մը այդ բաները նոյն գործածուած անցը նշանակած խոստացին դրան ... ուրիշ խոհականութիւնը յայտնի ...

Բաւ մի թէ և քան նշանակութիւն ունենալ. գայն գործածող՝ կարող է նաւացումըք և արտաքնութեան մէջով փառն նշանակութիւն տալ այնմ Աստուած բառեն աւելի բարձր, ուրբ և պետք լինելու կայ. եւ աշա կը տեսնենք որ Աստուած Աստուածորդին Փարախը բանոյն ... կանարէ։ Արդ. խնդիրը այս ոչ թէ վրայ է. թէ փուէջի մէջ գործածուած ... կենդանեաց և այն բառերն նշանակութեամբ գործածուած են։ Մեզ կը տեսնենք որ նոյն բառերը թէ խնդիրն և թէ իրենց դրուածութեան տեղն ու պարագայն կը յայտնեն, որ երբեք իւր նշանակութեամբ չեն գործածուած փուէջի մէջ։

Պարզ է որ խնդիրը թերթելով մինչև հոն հասած են որ ժամանակ առուտը համար բաները նշանակութիւն մի ... Թերևս կարծեն անտեղ թէ կարծէ որ գործ նշանակութեան նկատմամբ մենք եւ բառալինական գիտութիւններ ըներ. ... Բայց մենք նկատենք որ նախ խնդիրը բառացնութեան վերայ չէ և բնաւ երբեք կարծ չէ կարող պարզ բառերու նշանակութիւնները փոփոխել և նորէն նշանակութիւն տալ. և երկրորդ կը տեսնուի որ անոր բան պատիճը իսկ խօսուած է, ... Մեծ. Տ. Ալմանեան, որ արժանաւոր յանձնառութիւն և պատասխան ... բան խնդրոյն վերայ կը յածի և մտքերը միջոց ... կը դադրեցնէ ... համար հոն չէին համարիր նորէն բառագիտական ու բառալինական բացատրութիւններ տալ, այլ միայն կարճ խօսքով կանգնէ ... Գ. Պէկեան էֆէնտի մեկնած ... բառին նշանակութիւնը չունի, և ոչ ... երրորդ քաղաքի մէջ գործածուած կը ... և այն ... ամբողջ ... համար ...

[illegible]

լաւ նշանակութիւն ունենալ առաջոյ չէ ուրիշ տեղ մի ալ ... կ'աւարտ ... երկիր ... հայտնի են թէ ... համար բաւած են, որով ... Գ. Էֆէնտի ... բերած օրինակները խոսքուն իւրն երեւ. Դարձեալ ինչպէս վերն գրեցի, ... ճշմարտ յաւելած ... համար, նոյնպէս ... ալ կ'ասենք թէ ... նշանակութեան ... իսկ ինչպէս գործածուած է փուէջի մէջ։

Մեր սիրոյ կորուսելով կը խօսուի այնպէս ... յետս առնուիլն յանդուգն անհաւանականութիւն ... և ... բարոյականութիւնը տապալել և ղեկավարութեան հասցնել։

Աշա բաղադրական կը տեսնուի աշխարհը ... կամ ազատութիւնն ու խորհուրդները մարդուն մինչև ... Ազգասիրութեան և Հայրենասիրութեան ... ամէն մի ... մէջ ... զգացումը դիտել ... իւր ազգին և հայրենեաց ... առանց ... արհամարհել։

Մեր զղջմանց և ցաւոց հետ խնդրելով կը լինի մեզ զարթել մեր արդար ցասումն ... դէմ որ նախնեաց կրաւունքը կը ... և ... յայտնի մեզ ... Ուրեմն այն որ կը առէ՝ այն որ հայրենական ... և ... համար մեր ... հաստատել ... և ընտրել ...

. . . .

Մեր պարտիքը մնացել որ երբ այլոց ... ամեն ... ու ... լ ... վիճելը ... այսօր ... և կարծուածներուն ...

Մեր կը գուշակ ... բարոյական ... և անձնուիրութեան ... կը տեսնուի և կը ... աւանդը ... և ... կը կատարէ։

. . . .

Մեր քաջալերեցինք մեր ... գիրը ... և ... վճռած է. ուստի մեր այս խօսքերը ... գրողաց ... ընթերցողաց ... կը յանձնենք։

Մովսէս Վ. Մուշեղեան

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Թոփհանէի ամիրէ խանին մեւ պարոն պունեանց ... թ ... Լ. ... պէտքին ... մերժուած ... օրինակներ ... կը յանձնենք ... Ս. Յակոբ Հիւանդանոցի ... անաղրարէններին։

18 Օգոստ. 1873 Պ. ...

ՑՈՂ ՆԻՒՏՈՆԻԿ ԸՆՏԱՆԵԱՑ

Վ. Վօյեր տէլէնէն Տնօրէնտ

Փարիզ Մէնիլմոնթան փողոց Թիւ 5

Այս բաղադրութիւնը, որոյ գլխաւոր նիւթերն են կլիսէրինն եւ Պաղտասի փարթը, մորթը կը ճերմկցնէն ու կակղացընեն, եւ սապոն ու Թուղթ դոյն մը կուտան անոր։

Ամեն գլխաւոր դեղագործաց ու անուշահոտութիւն վաճառողաց եւ վաճառականաց քով կը գտնուի։

ՓԻԼԻԼ ՏԸՀՕ

Այն անձինք որք Տօգթօր Տըհօի մաքրողական հատիկները կը ճանչնան՝ պէտք ունեցած առենին գործածելու չեն վարանիր, վասն զի ոչ անախորժ համ ունի, ոչ ալ կը յոգնեցնէ ուրիշ մաքրողական դեղերու պէս։ [illegible]

[illegible]

BAIN AU SEL DE PENNES

ԲԱՂՆԻՔ ԱՂԻՆ ՓԷՆՆԷՍԻ

[illegible]

Կը գտնուի Փարիզ [illegible] փողոց Թիւ 1 եւ ամեն դեղագործաց գնդակաւոր քով։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1873 ՕԳՈՍՏՈՍ 21 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Մինչեւ ի նոր ծանուցումն

ՊՈՍՓՈՐԷՆ ԵՒ ՀԱՆՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

ժամ	թիւ	Երթալու տեղեր
11 45	4	Բէնիւմաճայլէն Պէօյիւքտէրէ, Թարաբիա Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Խմիրկէն, Ռ. Հիսար (Թագի ուրբաթէ)
11 30	20	Բէնիւմաճայլէն Մէզարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարաբիա Եէնիքէօյ Գօյաճըք Ռ. Հիսար Պէպէք
12	33	Բէնիւմաճայլէն Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարաբ. Եէնիք. Ստէնիա Խմիրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ.
12 30	19	Ռ. եւ Ա. Գավաքէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարաբիա Եէնիք. Խմիրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք
1 30	34	Բէնիւմաճայլէն Մէզարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարաբիա Եէնիքէօյ Խմիրկէն
1 45	24	Ռումէլի եւ Անատօլու Գավաքէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարաբ. Ստէն. Գօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Օրթաք. (Թագի ուրբաթէ)
2 30	28	Բէնիւմաճայլէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Խմիրկէն Ռ. Հիսար Պէպէք Պէշիկթաշ
3 15	20	Բէնիւմաճայլէն Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարաբ. Եէնիք. Խմիրկ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.
4	39	Բէնիւմաճայլէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Ստէնիա Խմիրկ. Գօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ.
5 15	3	Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարաբ. Եէնիքէօյ Խմիրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Օրթ. Պէշիկ. Գալաթ.
6	25	Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ, Թարաբիա, Եէնիքէօյ Խմիրկէն Ռ. Հիսար Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ
6 30	6	Բէնիւմաճայլէն Պէօյիւքտէրէ Թարաբիա, Պէյքօզ Եէնիքէօյ, Խմիրկէն Գանլըճա, Ռ. Հիսար Գանտիլլի Արնաւուտքէօյ, Պէյլէրպէյ Օրթաքէօյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ Իսքիւտար
8 45	28	[illegible]
10 15	22	[illegible]

Արտաքսէ եկող

[illegible]

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՆ ԵՒ ՀԱՆՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

[illegible]

Արտաքսէ եկող

[illegible]

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

20 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԴԱՀԵԿԱՆԻՆ

Լոնտրա 3 ամիս գուրուշ	1093/4
Փարիզ	23.30

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգլ. լիրա	գուրուշ	109.35
Նափօլէօն ոսկի	»	87. 18
Իմբերիալ ռուս	»	89 12
Մեճիտիէ	»	51. 22
Հինգ ֆրանք	»	—
Հոլանտա	»	103 16
Պէշլիկ	»	120 20

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 20 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՑՈՐԵՆ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	41	—43
»	» Աղաք		—
»	» Պուլկար		—
»	» Պուրկազ		—
»	» Թէքիրտաղ		—
»	կակուղ Աղաք		—
»	» Պէսարապիա	35	—40
Պիւլկա խունտա		40	—42
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		—	—

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ՆՈՐԹԸ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Անգլ. Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ	» »	528.803
Շահէն աւելցած	» »	250.000
Հրդեհի ճուղին տարեկան հասոյթը	» »	708.000

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած, եւ իր դրամագլխէն զատ՝ շահէն աւելցուցած մեծագումարովն աշխարհիս ամենէն մեծ ընկերութեանց կարգն անցած է։

Մայրաքաղաքիս վաճառատանց, ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ եւ Գալաթիոյ մաքսատանց մէջ դրուած մաճառորաց վաճառքներն ապահովել զատ, նաեւ տուներ, խանութներ, վաճառատուներ գործարաններ եւ կարասիներ կապահովէ թէ Կ. Պոլսոյ եւ թէ՝ շրջակայ գիւղօրէից մէջ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնել կամ ապահովութեան բանել ուզողները պէտք է դիմեն Գալաթիա Պէօրք սէլ խանը, թիւ 9 առ Պ. ՈՒԻԼՆԸՄ ՐՕՍՈՒԱՆ, որ ընկերութեան փոխանորդն է։

Այս լրագիրը շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի, Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը։ Բաժանորդագրութեան տարեկան գինը Կ. Պոլսոյ Ջինի խանէ վերի յարկը Թիւ 15 Մասիսի խմբագրատունը

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձանցները.

ԻԶՄԻՐ. Պարոն անս Տէր Կէլեան.

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խաչատուր Չալըքեան.

ՊՐՈՒՍԱ. Պարոն ... Թաշճեան.

ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Ազարեան.

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. [illegible]

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. [illegible]

ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.

ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Թօթիկեան.

ՎԱՆ. Ա. աղա Թաշճեան.

ՅՕԶԿԱՏ. Մկրտիչ աղա Աշճեան.

ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.

ԵՐԶՆԿԱՅ. Իսրայէլ աղա Քարայեան.

ՍԻՒԱՐԷԳ. Կարապետ աղա Վարդանեան.

Որոնց քաղաքներու առօրագիրը ... [illegible]

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ՒՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՋԻՆԻՆ ԽԱՆ